

Sygn. akt IV U 1905/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Radaszkiewicz
Protokolant:	st. sekr. sądowy Irena Prokopczuk

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2017 r. w Olsztynie

sprawy D. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o ustalenie zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania D. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 2 listopada 2016 r. nr (...)

o d d a l a o d w o ł a n i e

SSO Dorota Radaszkiewicz

Sygn. akt: IV U 1905/16

UZASADNIENIE

Decyzją dnia 2 listopada 2016 r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że należność płatnika składek D. C. wobec ZUS z tytułu nieopłaconych składek na dzień jej wydania na poszczególne ubezpieczenia, wynosi łącznie 1.002,30 zł, w tym:

- na ubezpieczenia społeczne (nr deklaracji 01-39) za lipiec 2016 r. -

w kwocie 713,35 zł,

odsetki za zwłokę 13,00 zł,

- na ubezpieczenie zdrowotne (nr deklaracji 01-39) za lipiec 2016 r. - w kwocie 288,95 zł.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył D. C.. W odwołaniu wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą w zakresie architektury wnętrz i sztuk plastycznych na podstawie decyzji z dnia 30 września 1982 r., nr (...) Komisji do Spraw

Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Sztuki. Argumentował, że w okresie ostatnich 60 miesięcy nie prowadził działalności o jakiej mowa w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Wniósł o zbadanie, czy w jego sytuacji powinien mieć zastosowanie art. 18 a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W załączeniu przedłożył kserokopię wymienionej decyzji oraz dyplomu ukończenia Akademii Sztuk Pięknych w K..

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, że Zakład prawomocną decyzją z dnia 5 lutego 2016 r. stwierdził, że D. C. od dnia 1 stycznia 1999 r. podlega ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej jako twórca. Na podstawie tej decyzji zostały z urzędu sporządzone dokumenty rozliczeniowe ZUS DRA za okres od stycznia 1999 r. do marca 2016 r., w tym za okresy przedawnione – do marca 2006 r. na FUS oraz do kwietnia 2006 r. na FUZ i FP. Ponadto wskazał, że decyzją z dnia 6 lipca 2016 r. organ rentowy określił wysokość zadłużenia na ubezpieczenia społeczne za okres do kwietnia 2016 r., na ubezpieczenie zdrowotne za okres do kwietnia 2016 r., na FP za okres do maja 2011 r. – z pominięciem tych należności z tytułu składek, które uległy przedawnieniu. Następnie Zakład wydał decyzje o wysokości zadłużenia:

- za maj 2016 r. - decyzja z dnia 5 września 2016 r.,

- za czerwiec 2016 r. – decyzją z dnia 4 października 2016 r.

Wskazał, że zaskarżona decyzja z dnia 2 listopada 2016 r. stanowi konsekwencję wydania poprzednich (prawomocnych) decyzji i określa wysokość zadłużenia za lipiec 2016 r.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawca D. C., ur. (...) jest absolwentem ASP w K. i posiada tytuł magistra w zakresie projektowania architektury wnętrz.

Decyzją z dnia 30 września 1982 r., nr (...) Komisja do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Sztuki ustaliła, że D. C. od dnia 1 stycznia 1981 r. rozpoczął działalność twórczą jako plastyk.

Odwołujący od 1992 r. jest członkiem Stowarzyszenia Polskich Artystów Plastyków z siedzibą w W., a od 1997 r. jest właścicielem (...). Ponadto od 2007 r. jest zatrudniony na podstawie umowy o pracę w wymiarze ¼ etatu przez Stowarzyszenie (...) jako kierownik artystyczny.

Decyzją z dnia 5 lutego 2016 r., nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Odział w O. stwierdził, że D. C. jako twórca podlega obowiązkowo ubezpieczeniu : emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Od wymienionej decyzji ubezpieczony nie wniósł odwołania. Decyzja ta stała się prawomocna z dniem 11 marca 2016 r.

Na podstawie tej decyzji w dniu 15 kwietnia 2016 r. organ rentowy sporządził z urzędu dokumenty rozliczeniowe ZUS DRA za okres od stycznia 1999 r. do marca 2016 r., w tym za okresy przedawnione – do marca 2006 r. na FUS oraz do kwietnia 2006 r. na FUZ i FP.

Skarżący złożył do ZUS wniosek o odpisanie przedawnionych należności z tytułu składek na poszczególne ubezpieczenia. Należności z tytułu składek za okres do kwietnia 2006 r. na FUS oraz za okres do maja 2006 r. na FP i FUZ nie zostały wykazane w decyzji z dnia 6 lipca 2016 r., gdyż uległy przedawnieniu.

Decyzją z dnia 5 września 2016 r. Zakład określił wysokość zadłużenia wnioskodawcy z tytułu nieopłaconych składek za maj 2016 r., a następnie decyzją z dnia 4 października 2016 r. wysokość zadłużenia za czerwiec 2016 r.

Jednocześnie pismem z dnia 12 września 2016 r. ZUS zawiadomił płatnika składek o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie określenia wysokości zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za lipiec 2016 r. Z kolei pismem z dnia 14 października 2016 r. zawiadomił D. C. o zakończeniu postępowania

dowodowego w sprawie określenia wysokości zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek za ten okres i pouczył w trybie przepisów k.p.a. o prawie wypowiedzenia się w sprawie zebranych dowodów w tym postępowaniu.

Decyzją z dnia 2 listopada 2016 r. - zaskarżoną w niniejszej sprawie, organ rentowy określił wysokość zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za lipiec 2016 r.

(dowód: dokumenty w aktach składkowych ZUS – plik- I- III.)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Spór między stronami dotyczył prawidłowości ustalenia przez ZUS wysokości zaległych składek z tytułu działalności gospodarczej prowadzonej przez D. C. jako twórcy.

W odwołaniu skarżący podniósł, że prowadzi działalność gospodarczą w zakresie architektury wnętrz i sztuk plastycznych na podstawie decyzji Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Sztuki. Jednak w jego ocenie w okresie ostatnich 60 miesięcy nie prowadził działalności o jakiej mowa w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, dlatego że w jego sytuacji może mieć zastosowanie art. 18 a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, czyli preferencyjna stawka opłacania składek.

Zgodnie z art. 18 a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. 2016.963 ze zm.), podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Przepis ten nie ma zastosowania do osób, które prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej prowadziły pozarolniczą działalność (art. 18 ust. 2).

W myśl art. 6 ust. 1 pkt 5 cyt. ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Ustawodawca dla celów ubezpieczeniowych wyróżnia kilka kategorii wśród osób prowadzących pozarolniczą działalność. Pierwsza z nich obejmuje osoby prowadzące działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Drugą stanowią osoby wykonujące wolny zawód. Oznacza on pozarolniczą działalność gospodarczą wykonywaną osobiście przez lekarzy, lekarzy stomatologów, lekarzy weterynarii, techników dentystycznych, felczerów, położne, pielęgniarki, tłumaczy oraz nauczycieli w zakresie świadczenia usług edukacyjnych polegających na udzielaniu lekcji na godziny. Trzecia kategoria dotyczy osób będących wspólnikami jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnikami spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej. Osoby te dla celów ubezpieczeń społecznych traktowane są jako osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Ponadto, jako osoby prowadzące działalność gospodarczą traktowane są także osoby prowadzące publiczną lub niepubliczną szkołę, inną formę wychowania przedszkolnego, placówkę lub ich zespół, na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Z kolei, zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 2 cyt. ustawy, za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się twórcę i artystę.

Twórcą jest osoba, która tworzy dzieła w zakresie architektury, architektury wnętrz, architektury krajobrazu, urbanistyki, literatury pięknej, sztuk plastycznych, muzyki, fotografii, twórczości audiowizualnej, choreografii i

lutnictwa artystycznego oraz sztuki ludowej, będące przedmiotem prawa autorskiego. Przy czym, uznanie działalności za twórczą lub artystyczną i ustalenie daty jej rozpoczęcia następuje w formie decyzji Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców, działającej przy ministrze właściwym do spraw kultury (art. 8 ust. 7 i 9 cyt. ustawy).

W myśl art. 17 ust. 1 oraz art. 47 ust.1 cyt. ustawy, płatnicy składek obliczają, rozliczają i przekazują za dany miesiąc do ZUS składki na poszczególne ubezpieczenia:

- do 10 dnia następnego miesiąca - dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie;
- do 5 dnia następnego miesiąca - dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- do 15 dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników.

Od nieopłaconych w terminie składek, należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t. j. Dz.U.2015.613 ze zm.).

Natomiast zgodnie art. 83 ust. 1 ustawy systemowej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych w drodze decyzji rozstrzyga w indywidualnych sprawach dotyczących zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, ich przebiegu, ustalania wymiaru składek i ich poboru, umarzania należności z tytułu składek, a także ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia i wymiaru tych świadczeń.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle wskazanych przepisów, zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Nie ulega wątpliwości, że skarżący decyzją z dnia 30 września 1982 r., nr (...) Komisji do Spraw Zaopatrzenia Emerytalnego Twórców przy Ministrze Kultury i Sztuki, od dnia 1 stycznia 1981 r. rozpoczął działalność twórczą jako plastyk.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych mając powyższe na uwadze decyzją z dnia 5 lutego 2016 r., nr (...) stwierdził, że D. C. jako twórca podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 1999 r. Od wymienionej decyzji wnioskodawca nie złożył odwołania. Decyzja ta stała się prawomocna z dniem 11 marca 2016 r. i jako taka wywołuje skutki prawne w sferze ubezpieczeń społecznych.

Stwierdza przede wszystkim, że D. C. jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą w okresie objętym zaskarżoną decyzją, czyli od 1 stycznia 1999 r. jest płatnikiem składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na FP i w świetle wskazanych przepisów ubezpieczeniowych ciążył na nim ustawowy obowiązek opłacania składek z tego tytułu.

Organ rentowy na tej podstawie sporządził z urzędu dokumenty rozliczeniowe ZUS DRA za okres od stycznia 1999 r. do marca 2016 r., w tym za okresy przedawnione – do marca 2006 r. na FUS oraz do kwietnia 2006 r. na FUZ i FP. Ponieważ wnioskodawca nie dokonał dobrowolnych wpłat za okres objęty decyzją z dnia 5 lutego 2016 r., Zakład w dniu 6 lipca 2016 r. wydał decyzję określającą wysokość zobowiązań D. C.. Przy czym należności z tytułu składek za okres do kwietnia 2006 r. na FUS oraz za okres do maja 2006 r. na FP i FUZ nie zostały w niej wykazane, gdyż uległy przedawnieniu.

W konsekwencji pozwany decyzją z dnia 5 września 2016 r. określił aktualną wysokość zadłużenia wnioskodawcy z tytułu nieopłaconych składek, to jest za maj 2016 r., a następnie w dniu 4 października 2016 r. wydał decyzję o wysokości zadłużenia za czerwiec 2016 r. Od tych decyzji D. C. nie złożył odwołania.

W ocenie Sądu Okręgowego zaskarżona decyzja z dnia 2 listopada 2016 r. określająca wysokość zadłużenia wnioskodawcy z tytułu składek za lipiec 2016 r. jest skutkiem prawomocnej decyzji z dnia 5 lutego 2016 r. stwierdzającej, że D. C. jako twórca podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od 1 stycznia 1999 r.

Wnioskodawca na gruncie ubezpieczeń społecznych, mocą tej decyzji jest więc od 1999 r. osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą o jakiej mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, oraz wymienioną w art. 8 ust. 6 pkt 2 cyt. ustawy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że na tle art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych pojęcie „prowadzenie działalności pozarolniczej” jest pojęciem szerszym od działalności gospodarczej określonej w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2011 r., II UK 271/10, LEX nr 817528).

Odwołujący jest twórcą należącym do jednej z kategorii tych ubezpieczonych, którzy prowadzą działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i od 1999 r. podlegającym z tego tytułu obowiązkowo ubezpieczeniu : emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Nie było więc podstaw aby przyjąć, że skarżący może skorzystać z preferencyjnych zasad opłacania składek o jakich mowa w art. 18 a ustawy systemowej. Zgodnie z jego treścią osoby, które rozpoczynają prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, przez okres 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności mogą opłacać składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od zadeklarowanej przez siebie kwoty, nie niższej jednak niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Prawa do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne od preferencyjnej podstawy wymiaru nie mają bowiem ci przedsiębiorcy, którzy prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed podjęciem działalności gospodarczej prowadzili pozarolniczą działalność.

Zdaniem Sądu Okręgowego decyzją z dnia 2 listopada 2016 r., zaskarżoną w niniejszej sprawie organ rentowy prawidłowo określił wysokość zadłużenia wnioskodawcy z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za lipiec 2016 r.

Skarżący nie kwestionował, że podlega ubezpieczeniom społecznym na podstawie decyzji z dnia 5 lutego 2016 r. Nie może jednak skorzystać z preferencyjnych zasad opłacania składek określonych w art. 18 a ustawy systemowej, skoro od 1999 r. nieustannie podlega ubezpieczeniom społecznym jako twórca.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uznał, że nie było podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie D. C. jako bezzasadne.

/-/ SSO Dorota Radaszkiewicz